

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodniki!

Izšla vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 55—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 55—
Inserati po tarifi. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži oznaka za od-
govor. — Nežrnanke
plača se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsako uživaj vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in tobi
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici štev. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti. Želovnem sa-
vodu št. 11.308.

Demagogija (varanje) in resnica.

Letošnje neurje je povsod, kjer dela in se trudi ter vlaga svoje de-
lo in denarce mali naš poljedelec,
napravilo velikansko škodo. V Voj-
vodini so se n. pr. podrli nasipi Do-
nave in voda je poplavlila bogata
žitna polja. Voda je odnašala na ti-
soče goved, ki sedaj erknena pla-
vajo po grapah in širijo velikanski
smrad, ki preti z boleznijo ljudem
in živini. Prekrasni vinogradi so
se morali presekat, da se je usta-
vila poplava vsaj za nekaj ur. Naši
slovenski vojaki so se pri reševal-
nih delih najbolj odlikovali, takoj
za njima pa naši državljani nem-
ške narodnosti. Sam kralj je gle-
dal vso to nesrečo, gonil je mini-
stre svoje na delo. In ti, v kolikor
jih je (tov. Pucelj!), so pokazali ne
samo svojo dobro voljo, ampak tu-
di svoje praktično znanje in ener-
gijo, ki je potrebna, kadar je
takšna velika nesreča na svojem
pogubonosnem delu. Vojvodina je
žitnica naše države. Toda poplave
in neurja se niso omejila samo na
to, po naturi bogato pokrajino, am-
pak so posegli tudi drugod. Po Sr-
biji niso manjše nesreče ko po Slo-
veniji. Kmečko ljudstvo obupuje in
si pomaga kakorkoli more.

Poleg tega je gospodarski polo-
žaj naše države slab. Vse zahteva
podpor in denarja od države. Kdo
pa je država? Država smo mi sa-
mi! Vsi se spominjamo, kako se je
letos delal državni proračun za le-
to 1926/27. Demokrati in klerikal-
ci so vpili, da se za to ali ono reč
premalo kreditov dovoljuje, in so
zahtevali še te in one milijone. To
bi bilo vse prav, če bi te zahtevane
milijone prinesli angelci iz nebes.
Toda mi vemo, da to ne gre, da je
treba vse te milijone izprešati iz
delovnega kmečkega in delavskega
naroda v obliki davkov. Kljub
temu, da so se pravi kmečki po-
slanci upirali tem zahtevam do
skrajne meje, so državni izdatki
dosegli 13 milijard dinarjev ali
1300 milijonov. To se pravi, da je
treba toliko denarja iztisniti iz
ljudstva. Od teh 13 milijard dinar-
jev pa se plača celih pet milijard
za osebne izdatke, to je za plače in
penzije uradnikom, oficirjem, du-
hovnikom, učiteljem itd. To ne
gre! Država, ki ni nič drugega kot
ljudstvo te države, ne more plačati
5 milijard na leto samo za uradni-
ke, oficirje in učitelje. In zato je
baš naš poslanec, minister Pucelj
stavil predlog, naj se začasno tu-
kaj najprej začne štediti. Višjim
uradnikom, duhovnikom dostojan-
stvenikom in oficirjem se bo od-

vzelo na mesec do 225 dinarjev,
malim uslužbencem po do 14 di-
narjev na mesec. Ministrom se bo
odvzelo mesečno do 4000 dinarjev,
a poslancem 20% od dnevnice. To
se pravi, da se malemu državnemu
uslužbencu odtegne akvivalent za
pol litra vina na mesec, visokim
uradnikom pa nekoliko več. S tem
bo država prihranila na mesec do
150 milijonov dinarjev, to se pravi,

v tem pogledu še bolj napeti stru-
ne. Povemo naravnost in odkrito,
da kratkoma ne gre, da bi se po
mestih zapravljali denar na brezmi-
selni modi, na pijači, na veseljah,
na potratnem časopisu, a zato bi
bila država primorana iztirjavati
davke, da se vse to pokrije, od
štedljivih kmečkih in delavskih
ljudi. Kdor hoče potratno, gospo-
ško in brezumno zapravljati, naj
stori to na svoj račun, ne pa na ra-
čun splošnosti, to je državnega go-
spodarenja. Obenem s tem je tre-
ba zatreti vso korupcijo, vse pod-
plačevanje in vse provizije, kar vse

zal prenehati z zidanjem svoje vile
na Topčiderskem brdu ter je za to
določeno vsoto v znesku 1.200.000
dinarjev podaril v podporo pone-
srečencev. Gospodarska kriza ni
samo naša prikazen, ampak je pri-
kazen vse Evrope, ki je vsled ne-
srečne vojne postala odvisna od
zlate Amerike. Pri nas še ni naj-
hujše. Italija je še slabša, a Nem-
čija se gospodarsko bojuje na živ-
ljenje in smrt. Avstrija prav tako.
Mi moramo paziti, da naš kredit v
svetu ne pade. Če izgubi naš dinar
svojo sedanjo vrednost — kaj naj
bo potem? Pogaziti se ne smemo
pustiti. Če tega nečemo, moramo
zaščititi delovno ljudstvo in zahte-
vati, da se pritegne k žrtvam pred-
vsem tisti, ki živi na stroške sploš-
nosti. Kadar se kmečkemu gospo-
darju slabo godi, ne kupuje ženi
židanih oblek in rut in komaj do-
voli, da se družina vsak dan komaj
koruze najé. Kadar pa nastopijo
zopet boljši časi, se pa lahko do-
voli ta ali ona izjema, toda nikoli v
takšni izmeri, da bi se spravilo do-
mačijo na kant. Prišlo bo tekom le-
tošnjega leta še do velikih spre-
memb in presenečenj, ker noben
pameten in pošten človek ne
more biti za to, da bi država za svo-
je večje ali manjše potrebe zahte-
vala od svojega kmečko-delavskega
prebivalstva na raznih davkih
in dajatvah 13 milijard dinarjev,
kar je bilo, kakor se vsi spominja-
te, našim gosposkim strankam še
premalo.

Pobijati je treba korupcijo, z de-
narjem, ki ga nanese skupaj kme-
tje in delavci, je treba štediti, a dr-
žavne izdatke za uradnike, oficirje,
učitelje ter duhovnike kar najbolj
omejiti. Mi smo kmečka država.
Noben kmečki dom pa ne more za-
pravljati, če noče nekega dne —
čuti bobna pred durmi!

II. Kmetški praznik na Krškem polju 15. avgusta.

1. Ob 8. uri dopoldne točno otvoritev živinske razstave in premo-
vanje na sejmišču v Krškem. Razstavljalci morajo biti vsi do tega časa
na mestu.
2. Ob 9. uri pričetek premovanja konj.
3. Do 12. ure morajo biti zbrani vsi okrašeni vozovi in skupine
ob Savi za cerkvijo.
4. Sprevod prične točno ob pol 1. uri in krene skozi Leskovec
na Krško polje.
5. Slavnostno zborovanje prične točno ob 2. uri popoldne. Go-
vorijo g. Stepan Radič, tov. minister Pucelj in
drugi poslanci.
6. Ob 3. uri popoldne prične velika konjska dirka.
7. Po dirki velika kmetška veselica. Udeležba bo velikanska.
Pridejo Gorenjci v narodnih nošah in vse obmejno hrvatsko kmetško
ljustvo. Več godb in pevskih društev.

da bo to velikansko vsoto prihra-
nila delavnemu kmečkemu in de-
lavskemu prebivalstvu, ki nima
nobenih stalnih državnih dohod-
kov in nobenih penzionov! Ali je
to prav ali ni? Če bi se tako go-
spodarilo, kakor so gospodarile
razne vlade tekom zadnjih sedmih
let, potem bi se utegnile že v pol
leta pripetiti, da bi državni usluž-
benec sploh ne prejemal nobene
plače več, a naš dinar bi bil morda
toliko vreden, kakor je bila pred
leti vredna avstrijska krona. Mi
samo konstatiramo, da na letovišča
in v kopališča ne hodijo ne kmetje
ne delavci, ampak samo mestna
gospoda, ki po svojem demokrat-
skem in klerikalnem časopisju kri-
či, kakšna krivica da je to, če se
uradniku v generalskem činu na
mesec odvzame borih 225 dinarjev
v splošno korist.

Mi povemo še več in sicer to, da
se bo moralo z javnim državnim
denarjem, ki je težko in krvavo
zaslužen denar naših davkoplače-
valcev, še bolj štediti. Vlada misli

gre na račun države, to je njenih
davkoplačevalcev. Ko je naš kralj
gledal bedo poplavljenih krajev,
ljudi, hiš, stanovanj in polj, je uka-

Volitve v trgovsko zbornico.

Od zadnjih volitev dalje je uživa-
la Slovenija popoln političen mir.
Nobenih volitev ni bilo, ki bi bile
razburjale duhove, a tudi nobenih
novih političnih gesel najnovejši
čas ni rodil, ki bi bila ljudi nekoli-
ko motila v njihovem političnem
počitku. Slabo gospodarsko stanje
pa je zanimanje za politične dogod-
ke sploh potisnilo na ničlo.

Izkušeni ljudje pravijo, da pre-
dolgo spanje človeka ne krepča,
ampak ga slabi. Po dolgem počitku
si človek kar zaželi dela, gibanja
in razmaha. Zato delujejo tudi ne-
davno razpisane volitve za trgo-
vsko zbornico v Ljubljani nekako
osvežujoče.

Trgovska zbornica v Ljubljani je
stanovski zastop. Njena naloga je,
da zastopa in varuje stanovske in-
terese trgovcev in obrtnikov. Ni pa
njena naloga in tudi biti ne more
in ne sme, da se spušča v dnevno
politiko. Zato v zastopstvo trgovske
in obrtne zbornice ne spadajo poli-
tiki, ampak sposobni trgovci in
obrniki in pametni gospodarji. Za
stanovske zastope mora veljati na-
čelo: Kolikor mogoče malo ali pa
nič politike, zato pa čim več stvar-
nega dela in stanovske samozave-
stnosti!

Razumljivo je, da poskušajo po-
litične stranke uveljaviti svoj vpliv
tudi v stanovskih zastopih, da si tu-

di preko teh in na račun njihovega ugleda pridobe kakšnega volilca. To pa ne sme iti predaleč, ampak prvo mora biti stanovski interes.

Pri sedanjih volitvah za trgovsko zbornico si posebno prizadeva jo samostojni demokrati (žerjavovci), da bi sedeli v vodstvu stanovskega zastopa njihovi politični priganjači. To delajo zato, da bi mogli v Beogradu vsaj še na nekaj pokazati, kar imajo še v svojih rokah. Ušli so jim namreč že uradniki, ušli so jim učitelji, ušli so jim kmetje in delavci, ki so vsi od prvega do zadnjega žerjavovske politične komande že do grla siti. Ali naj bodo ravno trgovci in obrtniki tisti nesrečneži, ki bi vlekli zafurani sa-

mostojno-demokratski voz iz političnega blata?

To se za nobeno ceno ne sme zgoditi in se tudi zgodilo ne bo! Iz trgovske in obrtne zbornice mora samostojno demokratska politična zaganja ven, v zbornico pa spadajo in morajo priti pametni in resni gospodarji, ki znajo ustvarjati in delati, ne pa kovati znanih »cekinov«.

Zato naši pristaši ne bodo naselili na samostojno-demokratski lim in se ne bodo dali varati od neke »naprednosti«, o kateri pri samostojnih demokratih že zdavnaj ni več ne duha ne sluha, ampak bodo volili tako, kakor bodo rekli in sklenili pametni in resni ljudje.

Odkritje spomenika kralju Petru I.

V nedeljo, dne 1. avgusta se je vršila v Kranju jako lepa in dobro uspela slavnost odkritja spomenika kralju Petru I., očetu našega sedanjega vladarja. To je prvi spomenik, ki so ga postavili kralju Petru I. v Sloveniji.

Za slavnost odkritja so se vršile velike priprave in zato je umevno, da se je zbralo v nedeljo na tisoče ljudi iz vseh krajev Slovenije, največ seveda z Gorenjskega in iz Ljubljane. Mnogo gostov je prišlo že v soboto zvečer, ki so občudovali sijajno razsvetljavo. V soboto zvečer se je vršila v prostorih Narodnega doma tudi številno obiskana akademija z govori, deklamacijami in petjem.

Največji naval občinstva pa je bil v nedeljo dopoldne. Od ranega jutra do začetka slavnosti so vreli ljudje z vseh strani v mesto. Prihajali so z železnico, z avtomobili, z vozovi, največ pa seveda peš. Posebno lep utis je napravila na slavnostnem prostoru skupina narodnih noš, samih izbranih gorenjskih korenjakov in cvetočih žen in deklet.

Točno ob napovedani uri se je pripeljala z Bleda z avtomobilom kraljevska dvojica, kralj Aleksander v sijajni vojaški obleki, kraljica Marija pa v narodni gorenjski noši, kar je napravilo na občinstvo najboljši utis in izzvalo viharne pozdrave. Kralja je spremljal še fi-

nančni minister dr. Perić, kraljici pa je delala družbo dvorna dama gospa Franja dr. Tavčarjeva.

Kralja je pozdravil kranjski župan g. Pirc z lepim nagovorom, občinski svetnik Fock pa je imel slavnostni govor. Po govoru je padla zavesa in iz tisoč in tisoč grl so zorili dolgotrajni živijo-klici. Pred odkritim spomenikom so govorili še zastopniki raznih narodnih in kulturnih društev.

Ko so govorniki končali, se je kralj zahvalil z lepim govorom, v katerem je poudarjal svojo ljubezen do Slovencev. Nato se je slavnost končala z defiliranjem vojaštva pred kraljem.

Popoldne se je vršila na posebnem prostoru velika ljudska veselica, ki je potekla v najlepšem redu. Za povabljenе goste pa je bila pripravljena okusna južina. Pri južini finančni minister dr. Perić ni mogel prehoviti naravnih lepote Slovenije.

Edino, kar je res lepo slavnost motilo, je bil neokusen nastop nekkih mladičkov, baje orjunašev. S takimi neokusnostmi si nobeno društvo ne bo pridobilo ugleda. Orožniki pa so v par minutah napravili red.

Pri tej priliki naj omenimo še, da se je kraljevska dvojica pripeljala v nedeljo zvečer tudi v Ljubljano, kjer je prisostvovala nogometni tekmi za kraljevski pokal.

Sestanek v Rogaški Slatini.

Preteklo soboto je priredilo hrvaško kmečko pevsko društvo »Sljeme« tukaj koncert, ki je dobro uspel, čeprav ga je hotela tukajšnja domača gospoda bojkotirati, češ kaj nam bodo peli kmetje. Hrvaški kmečki pevci, ki so svojo nalogo nad vse častno rešili, so prišli v svojih lepih in slikovitih narodnih nošah. Ob tej priliki je bilo iz Zagreba napovedano, da pride tu sem že v sredo predsednik HSS Stjepan Radić, vsled česar ga je čakalo tu precej veliko naših tovarišev iz bližnjih krajev in deputacij. V očigled tega dogodka je skicala naša

okrajna organizacija za Rogaški okraj sestanek zaupnikov v Tekačevo tik Rog. Slatine za petek ob 6. uri zvečer. Med tem pa so se pojavile žal nepremagljive ovire. Predsednik Radić, ki se je mudil že dalj časa v hrvaškem Primorju na številnih zborovanjih, se je zaradi slabih prometnih zvez zakasnil in je prišel v Zagreb šele v petek. Hotel je takoj nadaljevati pot v Rog. Slatino, toda med tem je moral nenadoma vršiti zelo važne politične posle. V Zagrebu so se namreč sešli nenadoma ministri kmečke stranke, med njimi tudi

tov. Pucelj ter predsednik kmečkega parlamentarnega kluba. Tako Radić ni mogel v Rogaško Slatino. Kljub temu pa se je ob napovedanem času vršil sestanek naših zaupnikov v Tekačevem, ki je bil zelo dobro obiskan. Predsedoval mu je tov. Kunej iz Rogatec, govorili so pa o političnem in gospodarskem položaju kmečko-delavskega ljudstva tov. Prepeluh, dr. M. Gros, M. Debelak, Mravlje in Žurman. Zborovanje je trajalo skoro 3 ure. Vsem referentom so navzoči krepko pritrjevali.

Ob tej priliki se je zopet pokazala prava natura demokratkega »Jutra«, ki je v soboto in nedeljo prineslo izmišljena in lažnjiva poročila. Rogaška Slatina je državno zdravilišče. Bivši PP režim je tu po raznih institucijah nastavljal tudi nekaj nesposobnih in strankarskih uslužbenec, ki z vso silo delajo proti sedanji vladi, jo nespodobno obrekujejo in širijo svoje demo-

kratarstvo s silo in z nečednimi sredstvi. Toda tej gospodi povem čisto mirno, da ne gre in ne bo šlo da se ljudje, ki so v službah državnega zdravilišča, ki imajo stanovanja in lokale v državnih hišah, pa se napram vladnim ukrepom obnašajo kakor se mi v opoziciji nikoli nismo. Ti ljudje so pošiljali tud goraj omenjena lažnjiva in neresnična poročila »Jutra« po telefonu. Mi smo prav dobro informirani, kdo se tu še danes čuti ne kot uslužbenec državnega zdravilišča, ampak kot uslužbenec SDS! Zahtevali bomo na pristojnih mestih, da se uvede red. Kakšne nezdrave razmere vladajo v tem kraju vsled nekatereh neznosnih drž. uslužbenec, sta se mogla na svoje oči prepričati tudi prisotna drž. podtajnik ta tov. dr. Ivo Pernar in Neudörfer ter podpredsednik parlamenta dr. Pasarić. Demokratkega in orjunskega terorja ne bomo tu več mirno gledali.

V lastni zadevi.

»Če stopiš mački na rep, — zaevidi.« (Nar. pregovor.)

Na moj članek »Neodvisna prekmurska stranka in — mi«, ki je bil objavljen v zadnji številki »Kmet. lista«, se je dvignila od strani SDS-arskega in SLS-arskega tiska in javnosti burja »ogorčenja«. Znamenje, da sem zadel v živo, obenem pa dokaz, da se pri nas objektivno (stvarno) ne sme poročati.

Z ozirom na oba napada na mojo malenkost, izjavljam sledeče:

1. Kdor hoče kaj kritizirati, naj z možgani premisli, kaj bo napisal.
2. Nikjer nisem zapisal, da Prekmurci niso Slovenci. Tudi nisem nikdar trdil, da so Hrvatje ali kaj drugega. Oni sami vedo, kaj so.
3. Konstatiral sem le objektivno sedanjí položaj Prekmurja ter jasno očrtal vzroke tega položaja: ultramontanski klerikalizem g. Klekula in demokratsko batinaštvo v imenu »Nacije«.
4. Povedal sem jasno, da je nova prekmurska stranka logična posledica slabe uprave, kar je »Kmet. list« še pred objavo mojega članka konstatiral, četudi ne iz mojega peresa.

5. Nadalje sem konstatiral, da s prekmursko uradništvo bavi preveč s politiko, vsled česar trpi državna uprava.

6. Proti priseljenim Slovincem ni nikdo šuntal, kakor trdi »Jutro«, pač pa so se takozvani »prišleki« sami onemogočili s tem, ker so se vrgli v takšno politiko, ki ni v nobenem skladu z miselnostjo poštenega, delavnega, a revnega prekmurskega ljudstva.

7. V svojih izjavah ne vidim pavšalnega »obrekovanja« uradništva, ampak samo navedbo konkretnega dejstva, ki ga nobena časopisna kampanja ne izbriše.

8. Na osebne očitke, da sem hrvaški agent, hrvatofil itd., ne bom odgovarjal. Vsakdo, ki me pozna, ve, da sem Slovenec; to sem bil že mnogo poprej kakor razni novodobni nemško in italijansko govoreči »nacionalisti«. Mene ni pri objavi predmetnega članka vodila druga misel, kakor pokazati slovenski in hrvaški javnosti, kam je privedla Prekmurje SLS in SDS. V Mariboru, 11. julija 1926.

Roman Bendé.

Dr. Korošec, kmetski stan in okrajni ekonom.

Ako so časopisne vesti točne, se je g. dr. Korošec na svojem shodu v Domžalah spomnil tudi okrajnih ekonomov, češ: »tudi kmetska služba okrajnih ekonomov pri okrajnih glavarstvih ne zadovoljuje, ker nima programa, ki ji ga Beograd ne more dati,« ter konstatira dalje: »vidimo, kako propada kmetski stan.« Torej — gosp. dr. Korošec vidi, kako propada kmetski stan! Zakaj mu pa potem noče pomagati s svojimi 20 poslanci?

Sploh nas pa močno zanima, koliko kmetijskih šol se je otvorilo pod večkratnim ministrovanjem SLS? Ali je ta stranka, ki na jeziku kar kipi od same ljubezni in

brige za kmetski stan, povzdignila morda drugače kmetijsko šolstvo? Da, da, srednje šole so se odvarjale tja v en dan, a na kmetijske šole so pa gospodje — pozabili popolnoma tjakrat, ko so sedeli na mehkih ministerskih stolčkih! Danes pa ne vedo, kam z duševnim proletarijatom, kateri tudi mora imei svoj vsakdanji kos kruha in katerega je z vsakim letom več in preveč! Ko so bili gospodje na vladi, se niso brigali za izboljšanje institucije okrajnih ekonomov. Le-ti vrše tiho in brez vsake reklame svojo naporno službo ob skromni plačici, ter si še od te pritrjujejo, da zamorejo poravnati potne stroške, katere jim

nihče ne povrne, najmanj pa širokoustna SLS! Pravite, programa nimamo! Mi ga hvala Bogu že imamo in sicer lepi gospodarski program in ga v prid ljudstvu tudi izvršujemo, kolikor je v naših skromnih močeh. Naš program se dosledno izvaja in to z vidnimi uspehi v vseh panogah kmetijstva. Vsekakor pa je program SLS samo — le in žalibog na papirju in je najlepši dokaz tega — večletno delovanje SLS za kmetijski stan! Kmetijski program SLS — kakšna ironija! Naj se v svojem obstoju ogroženi štajerski vinogradniki prav lepo zahvalijo SLS za takšen kmetijski program, a esesarskim

zadragam pa za konkurenco banatskih vin! Slednjič, ako delo okrajnih ekonomov SLS ne zadovoljuje, zakaj pa potem ne pomaga odpraviti nedostatke in naj SLS pove javnosti, kar je tozadevno že storila in kaj nemerava ukreniti. Morda pa dajo gg. poslanci SLS od svojih dnevnic mesečno vsaj eno dvanajstinko za potne stroške okrajnih ekonomov in uspehi slednjih se bodo gotovo podvojili! Vsa tako in podobno insinucijo za bodoče hvaležno odklanjamo, pa najsi pride od katerekoli strani!

V imenu večih tovarišev

Emeran Stoklas, okr. ekonom.

Kmetje in delavci.

(Iz govora Stjepana Radića na Sušaku dne 24. julija t. l.)

Zadnjo soboto zvečer se je Stjepan Radić pripeljal iz Dalmacije na Sušak, kjer je imel zvečer velik govor o razmerju med kmeti in delavci. Iz njegovega govora priobčujemo najvažnejše odstavke, ki so važni tudi za naše razmere.

Splošna volilna pravica.

Izmed vseh političnih sil, ki se pojavljajo danes na vsem civiliziranem svetu, je najvažnejša splošna volilna pravica. Pred 70 leti je poznala splošno volilno pravico samo ena država in sicer Francija. Kljub splošni volilni pravici pa je Francija doživela mnogo političnih potresov in še danes ni zdemokratizirana tako kakor bi morala biti. V stali Evropi gre stvar še počasneje. Anglija je uvedla splošno volilno pravico, ker smejo voliti tudi ženske. Anglija ima sedaj okoli 20 milijonov volilcev. Nemčija je vpejala splošno volilno pravico po angleškem vzoru šele po vojni. Francija, Nemčija in Anglija so tri velike narodne države, potrebovale pa bodo še mnogo časa, da bodo uveljavile popolno demokracijo. Francoska demokracija je najstarejša, a nemška najpopolnejša. V pravi demokraciji državi se noben general ali politik ne more vsiliti narodu in prevzeti diktature, češ, da je narod za vlado nesposoben.

Fašizem.

Fašizem je velik pokret, ki se opira na armado, ki se je pričel naslanjati tudi na preplašeno in ustrašeno delavstvo. Dolgo pa se fašizem ne bo držal, ker je protidemokracijska organizacija, in sam Mussolini je že moral napraviti z demokracijo kompromis. On je hotel spočetka parlament zatreti, končno je pa to ustanovo le obdržal. Izpremenil je sicer volilni red tako, da ima on dve tretjini poslancev, a parlament je tu! Do fašizma pa je prišlo v Italiji zato, ker italijanski narod ni bil organiziran od spodaj navzgor. Zato je bilo delavsko gibanje v Italiji kmalu strto in pot pripravljena za fašizem. Končno pa bo tudi v Italiji zmagala demokracija.

Dva tabora v Evropi.

V evropskih državah si stojita nasproti dva tabora. O nekaj sto mi-

lijonov evropskih volilcev je 60 milijonov kmetov, dvajset milijonov pa je delavcev. Ti dve veliki skupini se počasi približujeta druga drugi, a ponekod sta se že srečali, n. pr. v Angliji. Mac Donald ima pred seboj dve poti, ali da dvigne kmečki stan, ali pa da kmete pridobi za zvezo z delavci. To delo pa je jako težavno. Bolje nego kmetje so na Angleškem organizirani delavci, ki so tudi že eno leto — pod Mac Donaldom — vladali, in to dobro in premišljeno vladali.

Delavstvo in radičevci.

Kakor se v Angliji vsi trudijo, da uredijo socialne razmere na podlagi sloga med kmeti in delavci, tako deluje pri nas v istem smislu hrvaška kmečka stranka (in v Sloveniji slovenska kmečka stranka, op. ur.). Kmečka stranka smatra, da je delavsko vprašanje pri nas kljub malemu številu delavcev v državi enako važno kakor kmečko. Če so delavci zadovoljni, je to dobro za celo človeško družbo. Kakor mora biti kmet varen na svoji zemlji, ki jo obdeluje, da lahko pride, tako mora biti tudi delavec varen v svojem delu.

Kmetje in komunizem.

Lenin spočetka ni postopal pravilno napram kmetom. Za njega so bili kmetje nazadnjaški, ker so mu bili prepobozni. Njegova misel je bila torej kmete popolnoma odriniti na stran in na podlagi socialističnih teorij ustvariti novo družbo. To je komunistom silno mnogo škodovalo. Boljševiki niso iskali stika s kmeti, ampak so po vaseh razposlali razne hujskače in jim dali na razpolago žandarje, da po mili volji gospodarijo nad kmeti. Ruski kmetje so pa kmalu spoznali, da je boljševiških delavcev prav malo in zato se zanje niso zmenili. Kmetje so rekli, da ne marajo več za carsko gospodarstvo, a za rdečo diktaturo tudi ne. Dvignil pa se je takoj ruski kmet in se pridružil boljševikom, ko je videl, da je v nevarnosti njegova zemlja. Končno je moral priznati tudi sam Lenin, da je pridelek s polja last kmetov. Zaradi samozavesti ruskega kmeta so tudi komunisti postali zmernejši.

Za kmečko-delavsko slogo.

Koncem svojega govora je Radić delavcem toplo priporočal, naj se organizirajo skupno s kmečkimi strankami, na Hrvaškem s hrvaško

kmečko stranko, v Sloveniji pa s slovensko kmečko stranko. Pri nas so delavci maloštevilni in če se organizirajo posebej, bodo vedno slepo orodje v rokah drugih ljudi. Če pa se združijo s kmeti, bodo imeli korist od združitve delavci in kmeti.

Narodu treba kruha.

Cankar, največji slovenski pisatelj, je pred približno 16 leti zapisal sledeče: »Siroti domovini smo dali rož dovolj, ker razen rož nismo ničesar imeli, zdaj se pa ozri ter izprašuj, kdo ji bo dal kruha!« Kdo ji bo dal kruha, to je tisto vprašanje, ki pretresa našo domovino mnogo hujše, kot takrat, ko je Cankar zapisal gornje besede. Imamo ljudi, ki se prepriajo med seboj, ali smo Slovenci narod s svojo lastno kulturo, ali smo samo čreda, z malce nemško kulturo prebarvani Srbi. Nimamo več Cankarja, ki bi odkril vso hinavščino in puhlost te gospode. Narod pa vpije, dajte meni kruha, kaj mi koristi vsa vaša kultura, kaj mi bo roža na raztrganem suknjiču, če pa umiram od pomanjkanja. Po vasi zopet poje boben, mesta so prenapolnjena, v Ameriko ne smem, v Nemčijo ne morem, Rusije ne smem omeniti, ker tako mora biti, kot pravi visoka gospoda, ki presoja ali smo narod ali ne. Kdo nam bo pomagal, se vprašuje naš kmet. Odgovor si mora dati tudi sam, nikdo drugi mi ne more pomagati kakor sam. To je edini pravi odgovor, kmet se mora postaviti na svoje lastne noge, mora se organizirati v svoji stanovski stranki, da, ko stvari dozore, ne bo še enkrat ogoljufan, kakor je že neštokrat bil.

Težki časi so, in nič ni upanja, da bi se kaj kmalu obrnilo na bolje. Med vojno se je samo uničevalo, po vojni posebno v naši državi se je samo špekuliralo, kako bi najhitreje obogatel na račun drugih. Delalo se pravzaprav ni razen na kme-

tih nič in vse to nedelo se je sedaj zvrnilo na kmeta. Dvojno mora zato naš kmet delati, da bo mogel zmagati to breme, ki mu ga je naložila gospoda. Varčevati in zopet varčevati, delati in zopet delati, da se bo obdržal, toda pri tem mora stati budno ob straži, da se gospoda ne bo s tem dvojnimi varčevanjem in delom okoristila, zakaj potem bi bilo delo zastoj. Kar velja za posameznika, velja tudi za ono politično edinico, pri kateri ima besedo kmet, vsaj kolikor nima gospoda tu di tu prste vmes, namreč občina. Med vojno se ni nič delalo, zato so se pa po vojni občine vrgle na živahnejše delovanje. Pa tudi se je vgnezdilo ponekod zelo škodljivo strankarstvo, to se pravi izkoriščanje stvari ne v splošne, ampak v strankarske svrhe. Tudi od tu zgineva prejšnja stara kmetijska vzajemnost. Ne pričakujmo izboljšanja kmetijskega položaja od gospode; kmet, kmetijska občina, kmetijska zavednost in organizacija gospodarstva in politična na kulturnem programu, v tem je rešitev Slovencev. Da končam s Cankarjem: »Priatelj, globlje pogledaj! Ali ne vidiš, odkod te more sile? Življenje se drami v nižavah (pri kmetih), ki so spale. Oči se odpirajo, iščejo luči, roke se iztegajo, iščejo. Kaj zato, če prihaja pomlad in viharju in povodnji. Iz te črne naplavine bo vzklila bujna rast! ... Ne boj se, narod se ne da oslepariti, ne da si zavezati oči! Naj ga vodijo po stranpotih, po močvirju, po temi — sam bo našel pot do solncea ... Že slišim dleto, ki kleše granitni temelj novi zgradbi.«

Razne politične vesti.

Političen mir. V Beogradu politično življenje popolnoma miruje. Parlament je na počitnicah, Pašić se zdravi na Češkem, večina ministrov pa se nahaja na deželi na agitaciji. Vlada rešuje samo najnujnejše posle in pripravlja delo za jesensko zasedanje skupščine. Kralj se mudi na Bledu, kamor prihajajo skoro dnevno ministri poročati o svojem delovanju.

Občinske volitve v Srbiji. Dne 15. avgusta se bodo vršile v Srbiji in Črni gori občinske volitve. Agitacija je naravnost divja. Najhujši boj se bije med radikali in demokrati in žalibog moramo reči, da presega ta boj vse meje človečnosti. Teče tudi kri. Take politične metode niso nikomur v čast. Boj za beogradsko občino pa je še pogostrjen vsled razcepa med radikali. Na izid volitev v Srbiji čaka politični svet z veliko napetostjo, ker bo od teh volitev v marsičem odvisna tudi bodoča državna politika.

Mariborska SLS je imela v soboto ob 8. uri shod v dvorani združene banke. Na dnevnem redu je bila občinska politika v Mariboru v glavnem v zadevi Mestne hranilnice. Udeležba je bila skrajno slaba, sedeži niso bili niti do polovice zasedeni, šele proti koncu se je vsaj zada nabralo nekaj ljudi, ki so prišli iz radovednosti. Poročala sta ob precejšnji brezbriznosti zborovalcev župan mesta g. dr. Leskovar in občinski svetnik g. kanonik dr. Jerovšek, ki niti toliko ni sta povedala o zadevi mestne hranilnice, kar je v Mariboru obče znano. To priliko je izrabil g. dr. Štefanovič, ki je očital SLS, da prikriva stvari, nad katerimi bi se morala volilcem in davkoplačevalcem pustiti kontrola. Nato je nastal trušč, da dr. Štefanovič ni mogel več govoriti in zbor se je ob splošnem prerakanju razšel. Mnogo jih je bilo, katerim je bil ta spektakel dobrodošla zabava.

Ob bolgarski meji je prišlo do resnih spopadov s komitaši iz Bolgarije. Naša vlada je pri bolgarski vladi protestirala, izgleda pa, da do resnejših korakov ne bo prišlo.

Kobilice na Kavkazu. Glasom poročil iz Azije in južne Rusije ogrožajo tamošnje pokrajine ogromne množine kobilic.

Dzerdzinski. V Rusiji je umrl šef takozvane »črke«, t. j. komunističnega izjemnega sodišča, ki je imelo in ima seveda še neomejeno oblast nad življenjem in smrtjo ruskih državljanov. Kot vodja te ustanove je postopal Dzerdzinski skrajno energično. Opravičuje pa njegovo krotost okolnost, da v Rusiji po revoluciji sploh ni bilo mogoče dnevnega divjanja ukrotiti in zatre-

ti drugače kakor le s krvjo in z največjo brezobzirnostjo. Ko pa je bil vzpostavljen red, je tudi krotost »črke« znatno ponehala. Velike zasluge pa si je pridobil Dzerdzinski za Rusijo kot reorganizator železniškega prometa. Kako je moral izgledati na ruskih železnica v dobi revolucije in največje zmešnjave, si lahko mislimo, Dzerdzinski pa je s svojo jekleno voljo napravil na železnica v Rusiji tak red, da posluje danes železniška uprava v Rusiji naravnost brezhibno. V svoji mladosti je Dzerdzinski pretrpel mnogo preganjanja kakor vsi ruski revolucionarji. Njegova smrt je za rusko vlado hud udarec, ker so izgubili v njem enega svojih najbolj sposobnih mož.

variša Švikaršiča so zaprosili, da se čimprej skliče velik javen shod v Vitanju, nakar je govornik željo poslušalcev obljubil.

V Kamniku je bila preteklo nedeljo seja okrajnega odbora Slov. kmetijske stranke. Poročal je tov. Mravlje.

V Kranju je bila seja okr. odbora Slov. kmetijske stranke v pondeljek 2. avgusta. Poročal je tov. Mravlje.

Na Ptujski Gori se vrši javen shod v nedeljo dne 8. avgusta po rani sv. maši v gostilni g. Miheliča. Govorita tov. poslanec Kelemina in tov. dr. Novačan. Popoldne isti dan se vrši zaupni sestanek tudi v Majšbergu ob 1. uri popoldne.

Na Moti pri Ljutomeru. V soboto, dne 24. julija so se zbrali pristaši Slov. kmet. stranke na Moti pri Ljutomeru ob 8. v prostorih gospe Katinke Rajhove. Shod je otvoril tov. Roškar, ki je dal besedo poslancu Kelemini. Posl. Kelemina je podal poslušalcem temeljito sliko sedanjega političnega položaja in žel obilno priznanje za svoja trezna, vseskozi pozitivna izvajanja. Nato se je k besedi oglasil bivši minister g. dr. Kukovec in burno pozdravljen, v svojem govoru bičal konjunkturalno taktiko naših političnih strank, ki v zapečku čakajo, da nastopi ta ali ona sprememba v naši politiki in jim nakloni udeležbo na vladi. Grajal je zavistno in ozkosrčno stališče naših strank, ki načelno omalovažujejo veliko delo tov. ministra Puelja. »Greh na slovenstvu je to nestvarno in nepatrijotsko omalovaževanje na vladi udeleženega Slovence!« je dejal govornik in žel zato burno priznanje. Kot tretji govornik je nastopil tov. dr. Anton Novačan. V temperamentnem in umetniško dovršenem govoru je razložil trnjevo pot slovenske kmetijske misli, ki se bo z združitvijo vseh kmetijskih skupin letos dne 2. maja v Celju v enotno Slovensko Kmetijsko Stranko, zopet razmahnila po vsej Sloveniji. Čas je že, da se izvrši popolna pregrupacija slovenskih političnih strank in da se vse, kar je zdravega in poštenega v slovenstvu, zbere okrog Slovenske Kmetijske Stranke, ki bo kot bodoča večinska slovenska stranka znala dostojno zastopati, kulturne, gospodarske in tudi verske koristi Slovencev. Govornik je pokazal na veliko delo Štefana Radića, ki je začel organizirati hrvatski narod pri kmetih ter je njegov pokret narastel v veličastveno manifestacijo kmetско-delavskega naroda, kateri ni para v Evropi. Po govoru se je razvila živahna debata, katere so se udeležili domačini tovariši: Lah, Sršen, Škerget, Puconja, Kranja, nakar je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero se izreka delovanju poslancev tov. Puelju in Kelemini popolno zaupanje. Posebej se izreka v tej resoluciji zaupanje Štefanu Radiću kot voditelju vsega jugoslovanskega kmetijskega pokreta. Krasen shod je tovariš Roškar zaključil o polnoči.

Križovci pri Ljutomeru. Po jutranjem opraviilu so se zbrali v prostorih gostilne Kosi v Križovcih zborovalci in napolnili veliko sobo. Navzoči so bili tudi trije duhovni

gospodje. Shod je otvoril tov. župan Skuhala in po poslanskem referatu tov. Kelemine, ki so omenjeni trije duhovni gospodje nekaj malega motili, pa bili vedno zavrženi, je povzel besedo tov. dr. Novačan. V svojem govoru je tov. Novačan podal sliko sedanjega stanja strank v Sloveniji in dokazal, da Slovenska Ljudska Stranka, če ima še tako večino v Sloveniji, ne bo nikoli več prišla na vlado, tudi če je v zlato okovan in z dijamanti posuta — ker je v Beogradu povsod izgubila vsako zaupanje. Žigosal je njih napačno taktiko, s katero so povzročili sedanje politično in gospodarsko polomijo slovenstvu. Nato je formuliral resolucijo, s katero se v imenu navzočih izreka potreba po popolni pregrupaciji slovenskih političnih strank v eno večinsko Slov. kmetijsko stranko, ki bo edina lahko zastopala slovenski narod. Pri glasovanju za to resolucijo se je pokazalo, da so dosedanje pristaši SLS precej mlačni postali za svojo stranko, ker so le nekateri glasovali proti in resolucija je bila z veliko večino sprejeta. Po tem je tov. župan Skuhala zaključil ta lepo uspeli shod v popolnoma klerikalni trdnjavi.

Kapela pri Radencih. V nedeljo 25. julija popoldne ob 3. se je vršil shod SKS v Kapelah v gostilni Horvat. Shod je otvoril tov. Nemec. Govoril so tovariši: poslanec Kelemina, dr. Novačan in Roman Bendé ter nadučitelj Ivanjšič. Soglasno je bila sprejeta zaupnica poslancu tov. min. Puelju in poslancu tov. Kelemini, nakar je tov. Nemec s krasnim govorom zaključil shod.

Novo mesto. V nedeljo dne 1. avgusta se je vršil pri nas okrajni sestanek Slov. kmet. stranke. Politično in gospodarsko poročilo je podal tajnik Bukovec. Sklenjeno je, da se tak sestanek vrši vsak mesec in sicer prvo nedeljo v mesecu, vsak prvi pondeljek v mesecu pa uraduje strankin tajnik v Novem mestu popoldne od 8. do 1. ure pri Murnu na Bregu. Opozarjamo na to vse pristaše, da jim je ta dan strankin tajnik na razpolago. Na sestanku je govorilo tudi več tovarišev, med katerimi omenjamo tov. Marolta, ki je načel več važnih gospodarskih vprašanj. Udeležba je bila prav dobra. Na sestanku je bila sprejeta sledeča resolucija:

1. Zborovalci pristaši Slov. kmet. stranke, zbrani na sestanku v Novem mestu, vzamemo poročilo o političnem in gospodarskem položaju na znanje.

2. Naš okraj je bil dne 22. julija 1926 katastrofalno prizadet po toči in nevihti, osobito občine Šmihel - Stopiče, Prečna, Gor. Polje, Dvor, Žužemberk, Dobernič, Ajdovec, Mirna peč, Zagradec in Sela Šumberk. Uničenih je bilo po toči preko 1200 ha vinogradov. Vsled te ujme je bila uničena vsa koruza, oves, fižol, pesa, zelje, korenje, nad polovico tudi krompir in krma. Nevšteviški škodi na poslopih (prevrnutih preko 30 kozolcev polnih žita in na stotine šip, mnogo izruvanega drevja v gozdovih in sadnih vrtovih) se po strokovnjaškem mnenju škoda ceni nad 4 milijone dinarjev. Vsled tega pozivamo naše

Shodi in razne prireditve.

Sv. Vid niže Ptuja. Kraj. organizacija Slovenske kmetijske stranke ima dne 8. avgusta 1926 svojo redno sejo ter prosi vse člane, da se je sigurno udeležijo. Spored je važen. Vršijo se v kmečki hiši št. 119 točno ob 4. uri popoldan. Odbor.

V Žabnici. Krajevna organizacija Slov. kmetijske stranke je imela pretečeno nedeljo sestanek pri tov. Cegnarju, katerega so se udeležili tudi zastopniki okolišnih krajevnih organizacij in tajnik okraj. org. za Kranj tov. J. Benedikt. Poročal je tov. Mravlje obširno o programu kmetijske stranke ter o političnem in gospodarskem položaju v državi, posebno pa v Sloveniji. Po govoru je bilo sprejeto več važnih sklepov, tikajočih se domačih gospodarskih vprašanj.

Središče. Tukaj se je vršil v nedeljo dne 26. t. m. občni zbor krajevne organizacije Slovenske kmetijske stranke pod predsedstvom tov. Žnidariča. Tovariš predsednik je v lepem govoru povdaril posebno z ozirom na lokalne razmere središke občine prednosti čim ožje in trdnješe organizacije, orisal v glavnih točkah delo kraj. organizacije v preteklem letu in dal navodila za bodoče. Blagajnik tov. Horvat je podal blagajniško, tov. Šavora pa tajniško poročilo; iz obeh je razvidno razveseljivo napredovanje. Blagajna izkazuje celo nekaj varno naloženih tisočakov. Absolutorij s pohvalo je bil odboru enoglasno izglasovan in prešli smo na volitve novega odbora. Ker dosedanjí predsednik tov. Žnidarič z ozirom na novo službo ekonomu v Medjimurju kljub prošnjam ni mogel prevzeti še nadalje funkcije predsednika ali odbornika, je bil enoglasno izvoljen predsednikom tov. tržki župan Lukašič, odborniška mesta pa so prevzeli tovariši Burjan, Šavora, Horvat, Lovrec, Bauman, Goršič in Dečko. Nato je podal tov. predsednik besedo tov. dr. Rosini iz Maribora, ki je v daljšem govoru izčrpal glavne ideološke programne temelje kmetijskega gibanja in Slov. kmetijske stranke, povdaril nalogo poštene inteligence v tem gibanju ter v stvarni kritiki dela samostojno demokratske in Slov. ljudske stranke ter kratko

razpravljal o sedanjem političnem položaju. Žel je prisrčno zahvalo, nakar je bil občni zbor po živahni debati v najbolj perečih vprašanjih bodočega dela kraj. organizacije zaključen.

Sp. Poljskava. V nedeljo dne 25. julija se je vršil v gostilni našega vrlega tovariša Kavčiča shod Slov. kmetijske stranke. Shod je vodil predsednik krajevne organizacije tov. Rajšp, ki je v izbranih besedah razložil potrebo in pomen združevanja kmeta, obrtnika in delavca. Tov. Rojs je v globoko zamišljenem govoru razpravljal o trpljenju kmetijskega ljudstva in o potrebi politične in gospodarske osamosvojitve. Tov. Lipovšek je govoril o potrebi kmetijske skupnosti. Zato se moramo danes skupno boriti z HSS, ker je to edina prava kmetijska in državna politika. Tov. Škrabar je govoril o zgodovinskih momentih postanka države. Nato se je izvolil krajevni odbor in sicer: predsednik tov. Josip Rajšp, podpredsed. Lud. Samastur, tajnik Lud. Bračič, blagajnik Ivan Samastur, odborniki: Franc Pivec, Karl Hrastnik, Jakob Kavčič, Ivan Pučnik, Karl Hebar, Karl Pohare, Ivan Petrovič, Rud. Hrastnik in Pučnik Jožef. — Priglasilo se je tudi več novih naročnikov za »Kmetijski list« in napravil se je sklep, da se organizirajo gospodarska in druga poučna predavanja.

Mariborsko tajništvo prosi vse krajevne organizacije in zaupnike, da naslavlajo dopise, namenjene tajništvu, na ime tajnika: Jakob Škrabar, Maribor, Narodni dom I. To pa vsled tega, ker smo posebno v zadnjem času ugotovili, da so šla pisma v izgubo, med temi tudi vsebine večje važnosti. Jasno je, da na pisma, ki se izgube, tajništvo ne more odgovarjati, kar povzroči nevoljo in dostikrat tudi škodo.

Ljubnica pri Vitanju. Dne 25. julija 1926 ob 3. uri popoldan se je vršil v gostilni Mastnak prijateljski sestanek »Slov. kmetijske stranke«. Poročal je tov. Švikaršič o političnem položaju ter so se pristaši drugih strank za izvajanje toplo in navdušeno zahvalili. Vsi so se izrazili za politiko Štefana Radića in dali voditeljem popolno zaupanje. To-

poslance, predvsem tov. ministra Pucelja, da se zavzamejo na mero-dajnem mestu za revno prebivalstvo ter mu izposlujejo, ker preti najbednejšim lakota, brez odlaganja vsaj 10 vagonov koruze brezplačno.

3. Naj se po možnosti izposluje prost prevoz po železnici za vsaj 50 vagonov koruze za živež in 30 vagonov za krmo. Ta živež je neobhodno potreben za ostale prizadete.

4. Zahtevamo, da se odpišejo vsem prizadetim davki, od finančne delegacije v Ljubljani pa izposluje takojšnji ukinitve izterjevanja dospelih davkov, pred vsem dohodnine.

5. Izposluje naj se za pomladansko setev potrebno množino semen (t. j. najmanj 50 vagonov semenskega krompirja in 5 vagonov ovsa s prostim prevozom po železnici).

6. Odpiše naj se carina za galico.

7. Preskrbi naj se vsaj za 10 vagonov prost prevoz umetnih gnojil za novomeško kmet. podružnico.

8. Ker so vinogradi v nekaterih legah dobesedno uničeni in se je bati da bodo usahnili zlasti mlajši nasadi, da se tem poškodovancem odstopi iz državnih tržnic potrebni material (cepljenke in korenjake) brezplačno.

9. Ker je vojaško oblastvo pri zadnjem popisovanju vozil in vprežne živine v Novem mestu kaznovalo samo v občini Šmihel - Stopiče preko 70 kmetovalcev z denarno globo radi nepravčasne zglasitve, zahtevamo, da se te kazni spregledajo, ker je bilo razglašeno uradno, da se popisuje cel dan in da se kasneje došli formirajo v nove skupine. Uvaževati je tudi dejstvo, da kmet zlasti v letošnjem slabem vremenu in poleti nima ne časa, ne delavnih moči, da bi osnažil že dan pred zglasitvijo vozove in živino, namenjeno za pregled.

10. Soglasno izrekamo našim kmetiskim poslancem, zlasti tovarišu min. Pucelju našo odkritosrčno zaupnico za neustrašeno in nesebično delovanje in zastopanje kmetiskih interesov.

MLADINSKI VESTNIK

Društvo kmečkih fantov in deklet občine Lesce. V nedeljo, 1. avgusta t. l. se je vršil v hiši tov. Ažmana v Hrašah ustanovni občni zbor društva kmetiskih fantov in deklet. Zbora se je udeležilo prav lepo število — 48 fantov in deklet. Zborovanje je otvoril tov. Ivan Mulej, ki je pozdravil predvsem vse navzoče, med njimi zastopnika Zveze iz Ljubljane, kateremu je podal nato besedo. Ta je v svojem široko zasnovanem govoru pojasnil namen in pomen društva za kraj, v katerem se društvo nahaja in obrazložil v več primerih podrobno delo društva, ki je za kmetško mladino prepotrebno. Po njegovem govoru so navzoči soglasno sklenili, da se tudi v občini Lesce ustanovi društvo kmetiskih fantov in deklet, kateremu so vsi takoj pristopili. Razvil se je razgovor o raznih društvenih zadevah, določila se je redna članarina letnih 10 dinarjev, na kar je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: Predsednik Ivan Mulej, podpredsednica Fran-

čiška Legat, tajnik Franc Derling, blagajnik Jakob Legat, odborniki: Cilka Žilih, Marija Vovk, Marija Hafner, Angela Jalen, Kati Zupan, Janez Žilih, Janez Heberle, Franc Pristov, nadzornika: Vincenc Kristan in Jožef Meršol. Novoustanovljeno društvo je sklenilo med drugim tudi to, da ustanovi takoj poseben pevski odsek, ki začne v najkrajšem času z rednimi vajami. Tako bo novo društvo brez dvoma prav lepo napredovalo in bo občini in vsem članom v veliko korist, drugim društvom pa v dober zgled.

ŽARNICE

Osram - vsakovrstne najceneje

J. GOREC, Ljubljana
palača Kreditne banke.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/8, pošlje vsakemu naročniku »Kmetškega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Novice in zabava.

Maribor. Novi gerent mariborskega okrajnega zastopa. Gerent okrajnega zastopa mariborskega, župan mesta Maribor in načelnik SLS za mariborsko oblast dr. Josip Leskovec je bil od velikega župana razrešen in na njegovo mesto imenovan tov. Anton Lipovšek, posestnik v Grušovi in gostilničar v Mariboru.

Krošnjarenje na železnicah ostro prepovedano. Prometno ministrstvo je ponovno izdalo najstrožjo odredbo, da se vsako krošnjarenje po železniških vozovih brezpogojno zabrani.

Kralj krstni boter. Kmetu Ljubi Glišiću v Visokem se je rodil osmi sin. Glišić je po starem običaju prosil kralja, da bi kumoval detetu. Kralj je prošnji radevolje ugodil in poslal na krst kot svojega zastopnika polkovnika Štefanoviča. Otroka so krstili za Aleksandra.

Milim srecm. Tri sirote kmečkega stanu, prikupljive zunanosti: 10 letna Silvica, 7 letna Tilica in 5 letna Micika iščejo dobrosrčnih ljudi, ki bi jih vzeli za svoje. Pojasnila pri okr. sodišču v Ljubljani, soba št. 37.

Na Fužinah pri Ljubljani so tekom letošnjega leta potegnili iz Ljubljane že 14 utopljenecov, ki so deloma po nesreči utonili ali pa šli v vodo s samomorilnim namenom. Trupla se ustavijo na Fužinah ob jezovih, oziroma pri zatvor-nicah.

Sirarska zadruga Hraše priredi dne 8. avgusta veliko vrtno veselico v korist izpopolnitve sirarskega orodja. Poleg drugega je na dnevnem redu srečkanje, petje, šaljiva pošta, ples, manjkalo ne bode raznovrstne zabave pod senčnatimi jablanami. Ob tej priliki se vrši

tudi ustanovni občni zbor osrednje sirarske zadruge za radovljjski okraj.

Šmarjeta ob Pesnici. Naša narodna slavnost »Domovinski dan« 18. julija t. l. je krasno uspela. Vsem sodelujočim se podružnica Jugoslovenske Matice najpristrčneje zahvaljuje.

Vitanje. Po več kot leto dni je imela dne 25. julija 1926 ob pol 3. popoldan zopet vajo tukajšnja požarna bramba. Kljub temu, da ni bilo tako dolgo vaje, se je izborna izkazala. Res lepa disciplina in vsi moške so bili na pravem mestu. Po končani vaji in trudapolnem delu se je razvila lepa zabava pozno v noč. Le tako naprej moške, pridno na delo, vsaj to je v korist Vam in tudi državi!

Spodnji Dolič pri Vitanju. Kakor vsako leto, tako tudi to leto, se je obhajal god svete Marije. Po sveti maši so se zbrali naši pristaši pri tov. Vivod-u. Naše ljudstvo je vedno bolj složno in ni več preprirov med njimi odkar so združeni v Slovenski kmetijski stranki. Združite se vsi, naročajte se na »Kmetijski list«, ker v našem listu ni hujskarij in čitajte golo resnico in obenem zastopate kmetijske pravice. »Eden za vse, vsi za enega! Živijo Radič!

Tomačevo pri Ljubljani. Nikjer menda ne gori tako pogosto, kakor ravno pri nas. Ker pa nimamo v bližini zadostne vode, nam ponajvečkrat ogenj napravi veliko škodo. Da bi se pa temu izognili, smo v zadnjem času naredili v sredini vasi rezervoar, ki vsebuje 80 kub. metrov vode, ki naj bi odgovarjal prvim potrebam pri izbruhu požara. Za rezervoar, ki je stal 12.000 dinarjev, je dala občina Ježica 5000 Din, ostalo vsoto pa je krila

vas sama iz dohodkov vaških njiv. Da bi se stroški zmanjšali, so vaščani sami odvažali in privržali potreben material, pri čemur pa se je držal severno zapadni del v strogi abstinenici, misleč pri tem, da njihova poslopja niso vezana na potrebo rezervoarja. Tako male okolišne vasi imajo vse tudi gasilna društva, le naša skupno ležeča vas, kjer bi gasilno društvo bilo nujno potrebno, ga nima. Kje je vzrok? Odgovor bi vsak sam znal, saj vidite, kako je bilo z rezervoarjem. Ne, prijatelji, tako ne pojde! Idimo za napredkom, izboljšajmo si svojo eksistenco v gospodarskem oziru. Kakor smo se hitro sprijaznili z mislijo ustanovitve pevskega društva, na isti način začnimo se pečati z mislijo, ustanoviti pri nas gasilno društvo. Prijatelji, pojdimo naprej! Vaščani.

Vozne olajšave za vojaške. Prometno ministrstvo je obvestilo vse železniške oblasti, da imajo pravico do četrtinske cene na železnicah tudi vojaški, ki odhajajo na dopust v civilni obleki; izkazati se morajo le z vojaškimi listinami, iz katerih je razvidno, da so pod zastavo.

Najden utopljenec. V Muri je utonil 18. julija pomočnik brivca Cividica v Gornji Radgoni. Pomočnik se je šel kopat v Muro, zagrabil ga je krč in je utonil. Utopljenca so potegnili iz Mure blizu Beltincev šele te dni. Utopljenec je rodom Hrvat.

Za veliko pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni«, ki jo priredi uprava Ljubljanskega velesejma letos od 4. do 13. septembra, je blagovolil prevzeti častno predsedstvo poljedelski minister gosp. Ivan Pucelj. Glavni in najvažnejši del prireditve bo tvorila posebna kme-

Tedenski koledar.

8. avgusta, nedelja: Cirijak.
9. avgusta, ponedeljek: Roman.
10. avgusta, torek: Lovrenc.
11. avgusta, sredo: Suzana.
12. avgusta, četrtek: Klara.
13. avgusta, petek: Kasian.
14. avgusta, sobota: Evzebij.

SEJMI:

8. avgusta: Studenec pri Krškem.
9. avgusta: Žužemberk, Radeče, Svetina.
10. avgusta: Brežice, Podčetrtek, Slovenjgradec, Sv. Barbara, Sv. Marija v Jarenini, Sv. Lovrenc na Ptuj, polju, Trbovlje, Sv. Lovrenc v Pušcavi, Dvor, Rovte, Dob, Železniki, Kamna gorica, Ig, Trava, Št. Lovrenc.
12. avgusta: Toplice, Sv. Jurij ob juž. žel., Turnišče.
14. avgusta: Leskovec.

Vrednost denarja.

Za 1 dolar	56.— Din
Za 100 lir	189.— Din
Za 1 avstrijski šiling	8.— Din
Za 100 čeških kron	168.— Din
Za 100 fr. frankov	147.— Din
Za 100 švic. frankov	1097.— Din
Za 1 zlato marko	13.9 Din

tijska razstava, kjer bodo zastopane vse veje našega agrarnega gospodarstva.

Svetovna razstava v Filadelfiji je bila otvorjena že začetkom tega meseca. Sam aranžman prireditve je stal 24 milijonov dolarjev. Razstava je po svojem obsegu in bogastvu ogromna. Naša država se razstave ni udeležila.

Naročnikom, ki doslej še niso plačali naročnine za letošnje leto, se list z današnjo številko vstavi.

Veliko podzemsko jamo so odkrili v okolici Kruševca. V jami teče potok, ki končuje v malem jezeru. Jama je bogata kapnikov.

Narodne straže zoper roparske tolpe. Ker se klatijo po Hercegovini in Črni gori neprestano roparske tolpe, ki ogrožajo življenje in imetje prebivalstva, so ustanovile številne vasi v tamkajšnjih krajih v svojo obrambo narodne straže. Po vaseh hodijo podnevi in ponoči močne patrulje in iščejo ravbarje.

Vezuv zopet deluje. Kot poročajo iz Rima, se opaža, da se je aktiviteta Vezuva v zadnjem času znatno oživila.

Samomor aretiranega komite. Te dni je neka orožniška patrulja ob meji pri Strumnici vjela oboroženega bolgarskega komita baš v trenutku, ko je stopil na naše ozemlje. Ko so ga gnali orožniki skozi gozd, se jim je iztrgal, skočil v prepad ter obležal mrtev. Identitete še ni bilo mogoče ugotoviti.

Pri poplavi pri Rugovem poginilo 100 oseb. Kakor poročajo iz Beograda, se je trg nad Rugovom oblak, vsled česar je nastala v celi dolini velika poplava. Pri tem je poginilo 100 oseb. Do sedaj so našli 40 trupel. Samo od ene družine je izginilo 10 oseb.

V 36 urah iz Hamburga v New York. Na znanstvenem zboru za zrakoplovstvo v Berlinu je inž. Rumpler poročal, da je izumel poseben tip transoceanskega letala, s katerim bo mogoče v 36 urah preleteti daljavo med Hamburgom in New Yorkom. Letalo bo tako, da bo lahko nosilo 136 potnikov in 6000 kg tovora.

Redek slučaj se je zgodil na Francoskem, kjer je Abbe Bertrac pel zlato sv. mašo, med svati pa je bila tudi njegova mati, ki je prav isti dan dopolnila svoj stoletni rojstni dan. In tako dobro je nosila svoja leta, da je še sama morala iti v cerkev in prejeti sv. obhajilo iz rok sina zlatomašnika.

Prvi vagon jabolk za izvoz v inozemstvo na mariborskem kolodvoru se je nalagal dne 31. julija. Naložila ga je »Panonija«, osrednja gospodarska zadruga v Mariboru. Kupec je neka firma v Avstriji.

Kobilice na Kavkazu. Glasom poročil iz Azije in južne Rusije ogrožajo tamošnje pokrajine velike množice koblice.

Voivoda Rugovac ustreljen. Po poročilih iz Cetinja so v Rugovski planini našli te dni mrtvega vojvodo Žujo Rugovca, katerega so ustrelili razbojniki. Vojvoda Žujo je v dobi bojev s Turki branil samostan Dečane ter je bil med ljudstvom zelo priljubljen in spoštovan. Oblasti zasledujejo razbojnike, a doslej brez uspeha.

Pasja steklina v Beli Krajini se je nevarno razširila. Steklina se je pojavila že v osmih občinah.

Bolhe uničujejo bombaž. Na bombažnih poljih v Louisiani v Ameriki se je pojavila mehiška bombažna bolha. Farmarji preganjajo bolhe s tem, da z aeroplani posipljejo svoja polja z žveplom. To ima sicer velik uspeh, toda bolhe so se pokazale v taki množini, da so kongresniki prosili poljedelski urad, da skuša uničiti to nevarno žival.

Pomoč sirotam. Za vzdrževanje in podpiranje sirot in nezakonskih otrok je v letošnjem budžetu določen znesek 1.300.000 Din. Ta kredit je na posamezne pokrajine po številu sirot tako-le razdeljen: Slovenija 100.000 Din, Srbija in Črna gora 600.000, Bosna in Hercegovina 180.000, Hrvatska in Slavonija 180.000, Dalmacija 100.000 ter Banat, Bačka in Baranja 80.000 Din.

Pri Rugovu zaradi poplave utonilo nad 100 oseb. Po vestih iz Beograda je pri Rugovu, kjer se je utrgal oblak, ponesrečilo vsled poplave nad 100 oseb. Silno narastli hudourniki so jih odnesli z barakami vred, v katerih so prenočevali. Doslej so našli trupla 48 ponesrečencev.

Ubijalec Anton Lipnik aretiran. O krvavem dogodku, ki se je dogodil v noči pretekle nedelje v Bistrici pri Limbušu povodom tamkajšnjega žeganja in o katerem so časopisi poročali, smo izvedeli še to, da je bil ubijalec delavca Saggadina Anton Lipnik, nameščenec v ruški tovarni za dušik, aretiran že v torek in priveden v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Preiskava se še nadaljuje.

Profesor, ki govori 36 jezikov, star šele 38 let. Tasilo Schultheiss, profesor na univerzi v Poljski se smatra danes kot največji jezikoslovec v Evropi. Govori 36 jezikov in 240 dialektov. Dasi mu je šele 38 let, vendar so njegovi lasje že tako osiveli, kakor osemdesetletnemu starčku.

Mesna vojska na Angleškem. Na angleškem trgu bijejo hud boj angleški in ameriški trusti mesa. Posledica je, da prodajajo argentinsko meso iz hladilnice — ne zmrznjeno — pod lastno ceno. Po ceni tvj lista »Daily Mail« je stala vojska interesente do srede julija že 10 milijonov funtov. Na Angleškem se bojijo, da bodo Amerikanci zmagali in da bodo diktirali potem seveda poljubno visoke cene.

Bajka o radiju. Večkrat se sliši, da je letošnjega slabega vremena kriv edinole radio. To mnenje je prodrlo že med najširše sloje, na kmetih se ljudje že kar jeze na ta gosposki radio, ki jim kvari vreme. Novico, da vpliva radio na vreme, je prvi prinesel pariški list »Matin«, toda le v obliki dvoma. Od ondi se je vest razširila kot resnična. Nekaj majčkenega pa je v tem le resnice.

Smrt tržaškega velebrodarja. — Znani tržaški parobrodar Cosulich je na vožnji z motornim čolnom skočil v morje, da reši sina-edincea, ki je po neprevidnosti padel v morje. Sina so rešili iz morja. Cosulich je pa zadela srčna kap in so ga pogegnili iz morja mrtvega.

Nesreča v planinah. Visokošolec Pavle Šuman je odšel iz Logarjeve doline čez Mrzlo goro proti Železni Kaplji. Minulo je od njegovega odhoda že več kot teden dni, ne da bi prišel na svoj cilj. Upravičeno se sodi, da se je Šuman smrtno ponesrečil.

Silno neurje je divjalo te dni v okolici Schweinfurtha a/M (Nemčija). Padala je nenavadno debela toča: po tri zrna so tehtala 1 funt. Vsa okolica mesta je opustošena.

Grozen zavratni umor. V Semelcih pri Djakovem je bil izvršen bestrastni zavratni umor. Opolnoči so našli na dvorišču tamkajšnje gostilne mrtvega 17 letnega sina posestnika Josu Kellerja. Imel je prerezan trebuh, iz katerega so visela čreva. Kakor se je dognalo je umor izvršil neki tekmeč, katerega je odklonila bogata Kellerjeva nevesta. Osumljenec je bil aretiran, vendar pa krivdo odločno taji.

Strašen prizor se je odigral te dni v cirkusu Busch v Hamburgu. Umetnik Labero se je produciral kot hipnotizer zveri. Hipnotiziral je nekega leva ter delal z njim vsakovrstne poizkuse. Nenadoma se je lev iz hipnoze prebudil, navalil na Labrera ter mu zadal silen udarec po rami. Labreri se je kljub temu posrečilo, da je leva vnovič hipnotiziral, nakar je težkopoškodovan zapustil kletko.

Pet mornarjev utonilo. Nad Šibenikom in okolico je te dni divjala silna nevihta, ki je v tamkajšnjih nasadih napravila mnogo škode. Pri Žirju je vihar zalotil ribiško ladjo, na kateri se je nahajalo pet mornarjev. Vihar je ladjo prevrnil in vseh pet mornarjev je našlo smrt v morskih valovih.

Zaplenjena svila. V Brodu na Savi je policija zaplenila vagon vtihotapljenih svil, ki je bila skrita v tovarni za vagon. Tihotapci so skušali podkupiti policijo s 100.000 dinarji — pa ni šlo.

Likvidacija bank v Italiji. Od 1. julija 1925 do 30. julija 1926 je v Italiji likvidiralo, odnosno je bilo primorano likvidirati 32 bank.

Strela ubila tri pastirje. V okolici Zenice je pretekli petek razsajala huda nevihta. Utrgal se je oblak; ob silnem grmenju je na mnogih krajih udarila strela. Pri Zenici je strela ubila tri pastirje, dva pa je težko ranila. Med Begovim Hanom in Nemilo je velik plaz zemlje zasul železniško progo. Promet je bil začasno ustavljen.

Spopad s komitaši pri Bitolju. Iz Bitolja javljajo, da se je v bližini sela Kraljevice pojavila bolgarska komitska četa, broječa 16 ljudi. Naša žandarmerija je napadla bolgarske komitaše ter jih zapodila proti meji. Komitaši so se umaknili na grško ozemlje.

Konzul Stepanovič pobegnil v Ameriko. Konzul Stepanovič, ki je po poročilih listov v Trstu poneveril nad 1 milijon lir in nato brez sledu izginil, je poslal te dni svojemu prijatelju pismo, v katerem mu sporoča, da odhaja v Ameriko. V pismu pravi, da se nikoli več ne povrne v Evropo, razen ako bi mesto njega koga drugega postavili pred sodišče.

Zračni poštni promet med našo državo in Nemčijo. Poštno ministrstvo je izdalo odlok, da se prično sprejemati s 1. avgustom poštne pošiljke, ki jih prevažajo aeroplani v Nemčijo.

Koliko je avtomobilov na svetu? Na celem svetu jih je bilo koncem 1925 leta 25.973.928. V enem letu se je povišalo število za 3 milijone. Na teh je bila udeležena Amerika s 85%. Samo znani Ford jih je prodal 827.056 za 734 milijonov dolarjev.

Izvrstno orožje. V Gelsenkirchenu na Nemškem je iznašel nekdo posebno obrambno orožje. To je majhen električni stroj v obliki žepne ure, ki ima napetosti za 10 tisoč voltov. Ta ura se nosi lahko tudi na roki. Napadalca se ubraniš, da se ga le dotakneš s to uro. Električni tok ga omami, da se ne more več zganiti. Novo iznajdbo bodo vpeljali pri nemški policiji.

Zapuščina angleške kraljice. Zapuščina v dragih kamnih umrle angleške kraljice Aleksandre, matere sedanjega kralja Jurija, se ceni nad šest milijonov dolarjev.

Staro vino v grobu. Steklenica najstarejšega vina v Evropi, staro 1600 let je bilo najdeno v rimskem grobu v Nemčiji iz leta 300. Dali so jo v muzej.

Za pospeševanje tujkega prometa je predviden v ministrstvu za trgovino in industrijo kredit 300 tisoč dinarjev.

Žrtve vročine v Ameriki. Vročina zadnjih dni in viharji, ki so sledili vročini, so zahtevali več človeških žrtev. Iz Bostona poročajo o 60. iz Newarka o 27 in iz Newyorka o 50 mrtvih. Mesto Newark porabi dnevno 65 milijonov galonov vode, t. j. 292 milijonov litrov.

Novost o umetnih gnojilih. Nemška kemična industrija ustanavlja novo proizvajanje sintetične fosforne kisline. Ta proizvod bo na trgu uporabljen na način umetnih gnojil v toliko popolnoma izpremenil, ker bo nadomeščal superfosfate in žvepleni amoniak. Kjer se torej to dvoje proizvaja, se bo moral v bodoče način produkcije izpremeniti in se bo moral vpeljati novi način. Zlasti velja to za francosko kemično industrijo.

Rastline brez posluha. V najnovejšem času so dognali, da tudi na rastline vpliva godba, nekatere godbo ljubijo, druge sovražijo. Poseben sovražnik godbe je nageljček in ciklamen (soldatki), ta dva se obrneta od godbe stran in tudi deviška lilija se sramežljivo obrne od posvetne godbe.

Prevod srbskih pesmi na češki jezik. Češkoslovaška akademija znanosti in umetnosti v Pragi je pravkar izdala v zbirki »Svetska poezija« četrti del »Narodne srbske epike« v prevodu starine Josipa Holečka. Prevod je prav lep in se čita, kakor da bi bil izvirnik.

Izenačenje zakonodaje o vodah. Generalna direkcija voda namerava izdelati še tekom letošnjega leta načrt zakona in uredb za delo v svojem resoru. V prvi vrsti se izdelata načrt za izenačenje zakonodaje o vodah, ki je sedaj v raznih pokrajinah različna. Delo se poveri posebni strokovni komisiji.

Zlatnike v milu »Gazelac« so našli: (Imena v oklepaju označujejo troyce, kjer je bilo kupljeno.) Franciška Kovač, Lokrovec pri Celju (Franc Kolenc, Celje); Fanči Gjurić, Kamnik (Makso Zargić, Kamnik); Franja Krieger-Dolinšek, Krško (Ivan Radanović, Krško); Franciška Sežun, Cerknica (Ivan Laurič, Cerknica); Alojz Tomec, Kozarje pri Dobravi (Franc Javornik, Vič); Ana Vodopivec, Staravas pri Vidmu (Rupert Škerbec, Videm-Krško); Milja Mišljanović, Luščani pri Glini (Stevan Steković, Glinja); Kata Solaja, Novo Selo pri Sisku (Viktor Krklec, Siskak); Barica Milos, Senj (Nikola Modrič, Senj); Pavao Mrgan, Karlovac (»Konzum« Karlovac).

Narodni gospodar.

Konjska dirka na Krškem polju v Krškem

dne 15. avgusta 1926 ob pol 15. uri.

Spored:

I. dirka. Za 3- in 4-letne konje. Vozovi na štirih kolesih 30 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 metrov doklade.

II. dirka. Za konje od 5 let in starejše. Daljava 2700 m. Vozovi na štirih kolesih 30 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade.

III. Enovprežna za ameriške dirkače. Daljava 2700 m. Doklade in popust določi razsodišče po rekordu in pri dirkanju.

IV. dirka. Enovprežna za mrzlokrvne konje. Daljava 1800 m. Vozovi na štirih kolesih.

V. dirka. Dvovprežna dirka. Daljava 2700 m. Doklade in popust kakor pod II.

VI. Jahalna dirka. Daljava 2700 metrov brez zaprek in brez izenajčenja.

Uprava dirke: Vodstvo: Franc Zupančič, Rakovnik. Končnika: Vinko Bon, Krško; Josip Brulc, St. Jernej. Starter: Anton Gliha, Krško. Progovniki: Franc Žnideršič, Leskovec; Josip Stritar, Sv. Križ; Ivan Selak, Dobrava. Časovniki: Dr. V. Gregorič, Novomesto; Janko Vizjak, živilozdravnik, Brežice; I. Ivančič, Videm.

Nagrade določi vodstvo dirke.

Posebna določila: 1. Prijave je poslati najkasneje do 14. avgusta t. l. na naslov: Anton Gliha, Krško. Prijavnina Din 20.—. 2. Za tretjo dirko je predložiti rodovnik, ki se po dirki vrne. 3. Prijave vsebujejo: a) Ime in bivališče posestnika konja; b) popis konja (ime, starost, spol, barva). Netočne prijave so neveljavne in zapade vsled tega vloga. 4. Zmagovalec se določi po času. 5. V slučaju, da se za eno vrsto dirke prijavijo samo dva ali trije dirkači, se razdeli samo eno ali dve darila. 6. S prijavo se podvrže vsakdo vsakemu izreku vodstva dirke. 7. Za eventualne nesreče na dirkalnem prostoru ne prevzame odbor nikake odgovornosti.

Prireditveni odbor.

* * *

V sadovnjaku ne pozabimo:

Spomladi posajena drevesa, ki smo jih takrat — radi poznejšega sesedanja zemlje — le rahlo, zasilno privezali, brž ko mogoče trdno — definitivno privezati, če tega sicer že nismo storili. Kot vezivo nam služi za to: vrbove in brezove trte, vrvi iz kokosovega vlakna, trakovi iz usnja, kožuhovine, platna itd.

Pri drevesih, ki smo jih spomladi precepili v kroni, ne pozabimo zrahljati vezi na cepilnem mestu, da to ne začne zajedovati. — Zlahtne mladice pa moramo privezati ob količe, katere smo tudi v ta namen privezali ob cepljenju. Važno po-

sebno pri onih drevesih, kjer smo precepili »za kožo«; priti zna vihar z dežjem ter se mogoče bridko maščuje naša nemarnost, ko nam zna vse manjše mladice polomiti.

Ne podcenjujmo dela naših malih neprijateljic — raznih listnih uši na mladih pogankih; preglejmo večkrat posebno mlado drevje in precepljenec! Ako zapazimo marširati po mladikah gor in dol mravlje, vemo brez daljnega, da imamo v gostih uši. Takoj nad nje z tobačnim izvlečkom! Na 100 l vode vzamemo 1 kg tega izvlečka, ter eventualno 1 kg mazljivega mila ter temeljito poskropimo z navadno vinogradniško škropilko napadene vršičke, ali pa jih kar pripogibamo in pomočimo v posodo z razstopino tega sredstva — ker je to mogoče. Mnogokrat je mogoče take ušice na posameznih mladikah kar enostavno zmasiti. — Pohvaliti moram na tem mestu nekatere tobačne zaloge, katere so preskrbele tobačni izvleček za svoje okoliše.

Sadnemu drevju ne pozabimo gnojiti; posebno umestno je sedaj gnojenje z gnojico. Posebno črešnjam, ki so ponekod še posebno dobro obrodile, postrežimo s tem izbornim sredstvom.

Odpadlo sadje pobirajmo ter ga, če mogoče, pokrmimo svinjam, sicer ga pa globoko zakopljimo, posebno, ako je napadeno po gnilobi.

Posavec.

* * *

Prikrajševanje vršičkov na locnih.

Po nekod je običaj pri nas, puščati ob rezi zelo mnogo locnov ali napnencev; skoro na vsaki trti brez razlike se ga nareže. Seveda, to ni vedno prav: ne le, da imamo gotove trsne sorte, katerim se po pravilu sploh ne bi smeli delati locni, temveč, znano je tudi, da je kvaliteta vina iz takih vinogradov dosti slabjša. Locenj je pač skoro kot nekaj ostanek iz časov, ko se je vinogradarstvo pretežno le na množino pridelka, ko se je prodalo in izpilo vse; dandanes so pa izgledi, da bo treba tako naziranje popolnoma pokopati. — V vinogradništvu pa imamo sorte, kjer so pa vendar locni na mestu, ali katere smo celo primorani napraviti če hočemo, da bo pridelek dovoljen. Take sorte so: razni burgundci, rizling itd. ter nekatere domače sorte. Tu smo torej nekako prisiljeni vinogradariti z locni. Kot locenj pa moramo razumeti samo les, ki naj nam rodi, ter nam ni za mogoče lepe mladice, ki včasih zrastejo na locnu. Mi moramo v teh mladikah videti samo sredstvo, ki je potrebno čim boljšemu razvoju grozdja na njih. Te mladice imajo nalogo dobavljati grozdju hrano, a hočejo i same rasti naprej. Da pa bodo vršile le prvo nalogo, moramo z njimi primerno postopati. Kakor je veda dokazala,

porabijo mladi, še nerazviti vršički mladice več hrane, nego jo zamožejo proizvajati sami; žive tedaj na račun drugih že razvitih listov. S tem, da mi te nerazvite vršičke priščipnemo, razbremenimo tega hranjenja razvite liste, ki bodo to hrano uporabljali sedaj na drugem mestu: za boljši razvoj grozda na locnih. — Prikrajševanje vršičkov se vrši malo pred cvetjem, ali pa takoj po cvetju, ter se priščipne vršiček na 4 do 4 liste nad zgornjim grozdom. Še manj, ali pa nič se ne prikrajšuje, ako so poškodovani ali po bolezni napadeni drugi listi mladice, ker sicer bo kakovost grozdja trpela.

Posavec.

* * *

Zasilni zakol.

Tajništvo Slov. kmetijske stranke se je pisмено obrnilo na gospoda vel. župana s prošnjo, da obrazloži, kaj se smatra po zakonu za zasilni zakol, ker je bil neki naš tovariš v nekem slučaju od srezkega poglavarja kaznovan. Odgovor gospoda vel. župana se glasi:

Na Vaše vprašanje z dne 9. julija 1926 v zadevi klanja živine po živinorejcih, Vam sporočam naslednje:

Pod »zasilnim« zakolom je razumevati le zakol, izvršen v slučaju sile, t. j. take poškodbe ali nezgode živine, vsled katere je zakol nujno potreben, bodisi vsled tega, da je vsaka pomoč načeloma izključena (n. pr. poškodbe nog), ali pa če bi potrebna pomoč došla prepozno. Nadalje bi bilo k zasilnemu zakolu v širokem pomenu besede prištevati /n. pr. zakol v slučajih elementarnih nezgod, splošnega pomanjkanja krme in podobne izredne slučaje. Zasilni zakoli so dopustni in ne kaznivi. Ne more se pa nasprotno govoriti o zasilnem zakolu v slučajih, ki jih navaja v priloženi svoji prošnji Luka Rant in cbrtna oblastva nimajo potrebnega zakonitega pooblastila, da bi potom dopuščanja splošnega rednega klanja živine v svrhu boljšega vnovčenja nudila živinorejcem potrebno odpomoč, ako se pojavijo za nje tako težke krize, kakor ravno sedaj.

Za zakole, izvršene izven gori omenjenih dovoljenih slučajev pa velja isto, kakor za izvrševanje drugih kakršnihkoli poslov, ki tvorijo načeloma lahko predmet obrtnih poslov. V slučaju potrebe je torej vpoštevati vse okoliščine, ki prihajajo v poštev za odločitev vprašanja, da-li se zakoli vrše obrtoma ali ne. Določiti vnaprej vse tozadevne okoliščine in s tem že vnaprej točno označiti, kedaj je smatrati klanje kot dopustno in ne kaznivo, pa je nemogoče, ker je za razsojo v konkretnih primerih vpoštevati najrazličnejše činjenice, katerih nekatere pa je včasih nemogoče celo predvideti.

Z ozirom na vse to more biti le stvar prizadetih oseb, da vložijo v

slučaju kaznovanja in če ni smatrati, da je obsodba neutemeljena, pritožbo na višje oblastvo.

K prošnji Luke Ranta še pripominjam, da obstoječi predpisi sploh ne predvidevajo izdajanja dovoljenj za izvršitev zakola živine po živinorejcih, vsled česar je nemiselnost vlaganje tozadevnih prošenj na srezke poglavarje.

* * *

Kmetijsko - gospodinjstva šola Kmetijske družbe v Marijanišču v Ljubljani. Začetkom oktobra t. l. otvori kmetijsko-gospodinjstva šola v Marijanišču svoj petindvajseti tečaj, ki bo trajal enajst mesecev, t. j. do konca avgusta 1927. V tem zavodu se poučujejo kmetijska dekleta teoretično in praktično v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu in drugih predmetih, katerih znanje je potrebno vsaki gospodinjki na deželi. V ta gospodinjstvi tečaj se sprejemajo dekleta kmetijskih staršev, ki so dopolnile najmanj 16. leto. Prošnje za sprejem v ta zavod, naslovljene na Kmetijsko družbo v Ljubljani, je vložiti do 15. avgusta t. l. ter jim priložiti: zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, obvezno pismo staršev glede plačevanja mesečnih prispevkov ter navesti stan in poklic staršev. Mesečna oskrbnina za hrano, stanovanje in šolanje stane 500 Din. Vsa podrobnejša pojasnila dobijo prosilke pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

Tvrške in »Kmetijska razstava«. Uprava Ljubljanskega velesejma priredi od 4. do 13. septembra t. l. veliko Pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni«, katere glavni in najvažnejši oddelek tvori posebna kmetijska razstava v paviljonu »E«. Ta razstava bo obsegala strokovno poučni oddelek, kjer bodo zastopane vse stroke kmetijstva kot poljedelstvo, travništvo, planšarstvo, živinoreja, podkovstvo, mlekarstvo, sirarstvo, vrtnarstvo, kletarstvo, sadjarstvo, agrarne operacije in melioracije, kmetijska književnost. Nadalje mlekarstvo, kmetijski stroji in orodje, buteljska vina, čebelarstvo, živinoreja, vrtnarstvo itd. Razstavo vodi Kmetijska družba v Ljubljani. — Interesantom-kmetijcem nameravamo predložiti v velikem obsegu vse važne kmetijske stroje in orodje za navedene stroke. V poštev pridejo poljedelski stroji in orodje, vinogradniško orodje, umetna gnojila, čebelnjaki, panji ter čebelarstvo orodje, vrtnarsko orodje, mlekarški stroji, sedlarski izdelki, vozovi itd. Za ta del razstave je določen poseben prostor v paviljonu »E« in »F«, kjer se bo nahajal del strojev tudi v obratu. Da bo ta razstava čim lepše izpadla, je sklenila velesejska uprava nuditi zainteresiranim tvrdkam največje ugodnosti na najemnini. Želimo, da se prijavijo vse tvrdke

najkasneje do 5. avgusta t. l. in točno navedejo koliko prostora potrebujejo in kaj nameravajo razstaviti. Vse razstavno blago uživa ugodnost polovične blagovne tarife na železnih cestah. Svinjski sejem v Mariboru. Pri-
peljanih je bilo 211 svinj in 2 kozi.

Cene so bile sledeče: Prašički stari 8 do 10 mesecev 550—580, leto stari 1000—1200. Za kg žive teže 5 do 6 tednov 80—100, 7 do 9 tednov 125—150, 3 do 4 mesece stari 10.50—12.50, kg mrtve teže 15 do 280—350, 5 do 7 mesecev 420—450, 17 Din. Koza kom 125.

Držite se stare navade in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
so edino

Petelinčevi

znamke
GRITZNER, ADLER, PHÖNIX
za dom, obrt in industrijo. — Pouk brezplačen,
ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke.
Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletalni stroj
„DUBIED“

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

V R T

Ožamonja in drugovi

dr. z o. z., Maribor

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepo) v najplemenitejših vrstah in vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno okrasno grmovje in drevje imamo celo leto. Zahtevajte cenike.

Kmečka gospodarska zadruga v St. Vidu nad Ljubljano proda že rahlijen, dobro ohranjen.

bencin - motor

8 HP, na vozu montiran, za pogon mlatilnice, slamoreznice in cirkularne žage, keporablja sedaj edine elektromotor v te vrste. — Vprašanja rad ogleda istega ter dogovora cene na g. l. Pipan, posestnik, Višmarje, p. St. Vid nad Ljubljano.

Združene opekarne d. d.

LJUBLJANA

Miklošičeva c. 13

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VECU IN BRDU
nudi v poljubni množini — tako dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovcev (biber) in zidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba: STEKLENI STREŠNIK VEDNO V ZALOGI.

Najcenejše
strešno
kritje!

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

razpisujejo tem potom

konkurz za mesto ravnatelja

svojega kovinskega obrata.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, podprte s potrebnimi dokumenti in svojimi zahtevami, do 20. avgusta t. l.

Namizno sadje in sadje za mošt

kakor tudi druge deželne pridelke, vsako množino kupuje in prodaja po dnevnih cenah

PANONIJA osrednja gospodarska zadruga, reg. z. z o. z. **MARIBOR**

Telefon 102. Meljska cesta 12 Telefon 102.

kot izvozna centrala za Štajersko

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kalijeva sol, ka nit, thomasova žilindra in prvovrstni Spilski Portland-cement vedno v zalogi po najugodnejših cenah pri vsr. gosp. zadr.

„EKONOM“
LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 7.

GOSTILNA

se odda v najem v prometnem kraju na Gorenjskem v bližini večjega mesta. Več se poišče v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

Izdelujejo:

turbine, centrifugalne in batne sesalke (Garwens sesalke), stroje za obdelavanje lesa kakor jarmenike, cirkularne žage, skobelne stroje itd., kompletne naprave za mizarske delavnice in razne specialne stroje, mlinke naprave, vinske stiskalnice, transmisije, zvonove, vodne in parne armature, ognjegasne brizgalnice.